

*'Het is niet
ondenkbaar
dat het een
uitgestorven
diersoort betreft'*



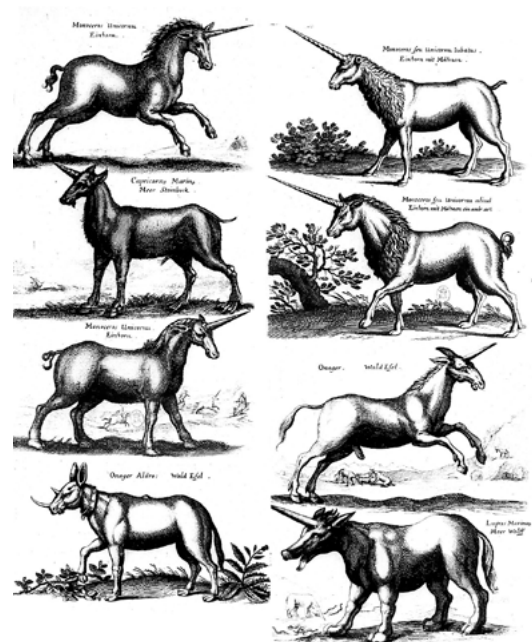
Fabeldier of meer?

De eenhoorn

Charles Gould schrijft in 1886 in zijn boek over mythische monsters dat het geloof in de eenhoorn zowel aangehangen werd door oude oosterse als oude westerse auteurs. In het verleden claimden reizigers zo'n dier gezien te hebben en namen ze om dat te bewijzen de slagtaand van een tandwalvis mee of de hoorn van een neushoorn. Toch gaven Zuid-Afrikaanse nieuwsbronnen aan dat ze uit gesprekken met jagers hadden vernomen dat eenhoorns wel degelijk écht bestonden... Tijd voor opheldering!

Tekst: Monique Hendriks

Van de hand van de Griekse geschiedschrijver Ctesias dateert een oude optekening van een eenhoorn. In 416 voor Christus verscheen zijn bekende boek *Indica*, waarin hij informatie verstrekke over dieren die leefden op het Indische subcontinent. Hij omschreef een pratende papegaai, het valkenieren én de eenhoorn. Deze laatstgenoemde was volgens hem net zo groot of nog groter dan een paard, had een donkerrood hoofd met een hoorn van achttien inches (45 centimeter) en een wit lichaam met donkerblauwe ogen. Claudius Aelianus, een geleerde die leefde in de derde eeuw, sprak over de afgelegen bergen in India waar veel wilde beesten leefden, waaronder een soort die door de bevolking cartazonon genoemd werd. Het betrof hier dieren van het formaat van een paard, met roodachtig geel haar, manen en een zwarte, gedraaide hoorn tussen de wenkbrauwen die eindigde in een scherpe punt. Het stemgeluid van deze soort zou opvallend zwaar klinken. Ze bleken vriendelijk te zijn voor andere dieren, maar met de onoverwinnelijke hoorn te vechten met soortgenoten. Uitsluitend in het broedseizoen leefden een mannelijk en vrouwelijk exemplaar als een paartje en voedden dan samen de jongen op, maar nadien verkozen ze ieder hun eigen weg en dwaalden ze bij voorkeur solitair rond. Beschrijvingen van eenhoorns zijn wat afwijkend en wisselen per continent. De Poolse Jan Jonston, die onder andere aan de universiteit van Cambridge plantkunde en medicijnen gestudeerd had, nam in zijn boek *Historia Naturalis de Quadrupedibus* (1652) illustraties op van acht verschillende eenhoornsoorten. Wie de zoölogische encyclopedieën van Jonston kent, die in meerdere talen zijn uitgegeven, weet dat dit gedetailleerde biologieboeken zijn, gebaseerd op beschrijvingen van wijsgeren uit de klassieke oudheid.



Acht eenhoornsoorten, uit: *Historia Naturalis de Quadrupedibus* (Amsterdam, 1652)

>



*‘Alleen eenhoornveulens
bleken te vangen,
volwassen exemplaren
waren te woest’*

Tapijtwerk met betrekking tot eenhoorns bevat vaak allerlei interessante symbolen. Deze *La dame à la licorne* is te zien in Parijs, in het *Musée national du Moyen Âge*.

Geneeskrachtige hoorn

In het in 1930 verschenen epos van de Engelse professor Odell, getiteld *Lore of the Unicorn*, valt te lezen dat de hoorn waarschijnlijk aan de buitenkant bedekt was met zwarte schors en dat met name de witte binnenkant interessant zou zijn, want gesplitst in de lengterichting zou daarin een man, vis, pauw of andere vogel te zien zijn.

Over de hoorn valt echter nog veel meer te vertellen volgens de oude beschrijvingen. Joannes Leo Africanus (1494-1554) omschreef de Ethiopische eenhoorn als askleurig. De kop van het dier zou geitachtig zijn en de hoorn ivoorkleurig met witte strepen. Zo'n hoorn zou onder andere bacteriedodende eigenschappen hebben. Volgens hem werden er berichten verspreid dat andere dieren expres bleven wachten met drinken tot een eenhoorn de hoorn in het water drenkte. Bij de monniken van Saint-Denis, vlak bij Parijs, schijnt tot aan de Franse revolutie een zeven voet grote hoorn te hebben gelegen van meer dan dertien pond die ook als krachtbron fungeerde voor water. De hoorn was bedekt met banen die qua patroon werden vergeleken met een slakenhuis en zou aan het klooster zijn geschonken door priester en ontdekkingsreiziger André de Thevet (1516-1590), al ontkende die dat. De hoorn werd

bewaard in een kluis en het uiteinde lag in water. Wie het water dronk, kreeg een acute zweetaanval. Zoöloog Johann Wilhelm von Müller beweerde op 17 april 1848 in contact te zijn gekomen met een man die hem kopieën liet zien van dieren. Hem werd een a'nasa getoond, een ezelachtig dier dat een hangende, lange hoorn op het voorhoofd droeg, die zich oprichtte bij gevaar.

Het Zeeuws-Vlaamse Oostburg draagt met trots de bijnaam 'Eenhoornstad'. Op de website van het daar jaarlijkse gevierde Eenhoornfestival valt te lezen dat het dorp haar bijnaam dankt aan een Franse Hugenooot die café *De Eenhoorn* oprichtte en aan een apotheek die het slijpsel van de hoorn van een eenhoorn verkocht als geneeskrachtig middel. Dat idee komt overeen met de eerder aangehaalde Ctesias, die ook de geneeskraft van de hoorns benoemde; die zou mensen immuun maken voor gifstoffen. De inmiddels heiligverklaarde Hildegard van Bingen (1098-1179), die onder andere gezien wordt als de eerste vertegenwoordigster van de Duitse middeleeuwse mystiek, was zeer geïnteresseerd in medicijnkunde. Volgens haar zat er onder iedere hoorn een stukje metaal dat transparant als glas was en ze geloofde dat niet alleen de hoorn, maar het hele dier medicinaal gebruikt kon worden. Zo zou een verpulverde eenhoornlever in

combinatie met een recept dat onder andere uit eieren bestond, mensen kunnen genezen van lepra. Een riem gemaakt van de huid voorkwam koorts en dat leer kon ook omgevormd worden tot laarzen die gezond waren voor de benen en bescherming boden tegen de pest.

Waarnemingen

Zijn ze écht gezien? Het is een vraag die velen zich ook stellen bij de yeti's, het monster van Loch Ness en bij vermeende reusachtige giganten. Aelianus benoemt dat het alleen lukte om de jongen van eenhoorns te vangen. Die werden getoond tijdens feesten door de Prasiënen, een volk dat leefde in een koninkrijk dat Maghada werd genoemd en nabij de Ganges lag. Dat het alleen mogelijk was om 'eenhoornveulens' te vangen, komt overeen met dat wat Kosmas van Alexandrië beschrijft, een zesde-eeuwse Byzantijnse handelaar die onder andere een topografieboek samenstelde. Volgens hem was het onmogelijk om de woeste, volwassen exemplaren te pakken te krijgen. In zijn boek toont hij een figuur van een eenhoorn. Hij had het dier niet zelf gezien en maakte de afbeelding op basis van vier messingfiguren waarover de Koning van Ethiopië beschikte. Bernhard von Breydenbach (1440-1497) ondernam een pelgrimage naar het Heilige

Land en schreef er later een boek over dat gekend is vanwege de vele details en rijke illustraties. Met name de daarin opgenomen schetsen van diersoorten, die hij onderweg tegenkwam, zijn in dit verband interessant omdat zich daar ook een eenhoorn onder bevond. Lewes Vertomannus, een reiziger, zag in 1503 een eenhoornpaar in een tempel in Mekka. De paardachtige wezens hadden een hartvormig hoofd, dunne benen en een slank achterlijf. Het buitenste deel van de achterpoten bevatte veel haar. De ene was veel groter dan de andere, waardoor het waarschijnlijk een moeder met een jong betrof. Het waren wilde exemplaren die de Ethiopische koning aan de sultan van Mekka had geschonken. In 1622 sprak de Portugese Jezuïet Jerome Lobo over een eenhoorn die van bos naar bos dwaalde. Omdat dat dier razendsnel was, kreeg hij niet de kans het te bestuderen. Hij beschrijft een schuw dier met een zwarte staart en manen die de grond bijna raakten.

De eenhoorn & de leeuw

De *Princeton Encyclopedia of Classical Sites* omschrijft een stenen grafheuvel die dateert uit het Romeinse tijdperk en bij het Balatonmeer in Hongarije te vinden is. In 1900 werd daarin een wijnkelder ontdekt met kamers waarin onder andere een Egyptische marmeren tafel werd aangetroffen met daarop het reliëf van een eenhoorn die met een boogschutter op een leeuw jaagt. Beiden blijken alchemistische symbolen van Mercurius (kwik) te zijn. In de heraldiek zie je nog steeds de eenhoorn en de leeuw verenigd, omdat de eenhoorn daarop meestal een leeuwenstaart heeft. Op de wapenschilden van het Verenigd Koninkrijk en Canada zie je zelfs een eenhoorn en leeuw samen afgebeeld staan. Op oude wandtapijten komen ze ook telkens terug, meestal gedecoreerd met drie maansikkels.

Een ander interessant object is de Deense troon, omdat die uit hoorns en zilveren leeuwsymbolen bestaat en geïnspireerd is op de troon van Koning Salomo. Volgens legendes betrof het hier hoorns van eenhoorns, echter later bleek dat de troon van slagtanden van tandwalvissen gemaakt is. Er worden vaker verbanden gelegd tussen eenhoorns en roofdieren. In de *Shan Hai King*, 's werelds oudste geografische verslag van de mens en het universum dat vooral betrekking lijkt te hebben op China en waarschijnlijk dateert van de tiende of elfde eeuw voor onze jaartelling, wordt de Poh beschreven. Zo'n Poh zag eruit als een wit paard met een hoorn, zwarte staart en poten die leken op klauwen.

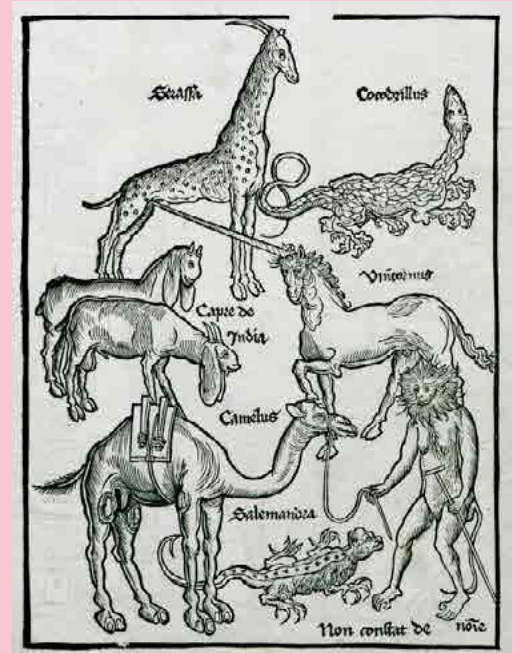
*'Plots werd de geneeskrachtige hoorn
gezien als een duivelse fallus'*

Graalmystiek

In Brugge bezocht ik enkele jaren geleden de privékerk van de familie Adornes; een replica van het vernietigde Heilig Graf in Jeruzalem. Voorvader Anselmus Adornes van deze familie werd eind 1468 tot ridder in de Schotse Orde van de Eenhoorn geslagen. Over deze orde is weinig informatie te vinden, maar omdat Manly P. Hall in *The secret teachings of all ages* (1928) beschrijft dat middeleeuwse christenen de hoorn als een embleem van Christus beschouwden, geloof ik niet dat deze orde nooit bestaan heeft, zoals sommige onderzoekers beweren. De eenhoorn stond symbool voor een spiritueel leven, omdat diens hoorn gelokaliseerd is op de positie van het derde oog en



De afbeelding van de eenhoorn die Kosmas van Alexandrië opnam in zijn reeks van twaalf boeken die hij in de zesde eeuw schreef.



De eenhoorn die Bernhard von Breydenbach zag tijdens zijn tocht naar het Heilige Land.



De eenhoorn als fallus.

Engelencursus.nl

Met engelen werken verrijkt je leven en helpt je gelukkiger en gezonder te zijn.

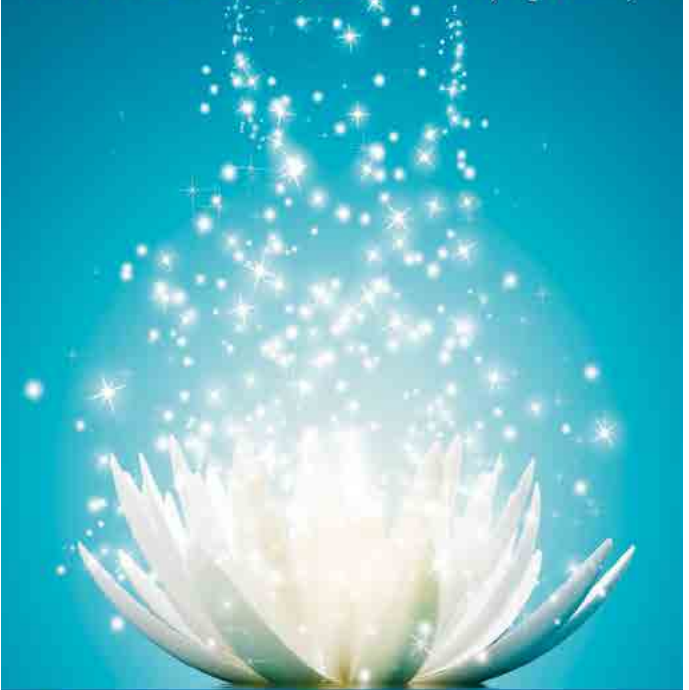
Wij bieden o.a. de volgende workshops:

- Engelen Basis Kennis
- Engelen Kaart Reading
- Helden met Engelen
- Karma toekomst sessies geven
- Engelen Kaartreading leggingen maken
- Engelenregressie
- Engelenkring



AQUARIUS ANGELS HEALING

Leer in 2,5 dag hoe je samen met de Aquarius Angels® klachten op elk niveau kunt behandelen, thuis of in je praktijk.



Engelencursus.nl/aquarius-angels

HOROSCOOPBOEK

EEN BIJZONDER CADEAU DOOR ELODIE HUNTING



Je persoonlijke horoscoop in een boek!

Een prachtig cadeau voor jezelf, je partner, je (klein)kind of vriend(in).

- Wie ben je écht?
- Welke talenten heb je?
- Hoe kom je over op anderen?
- Wat zijn jouw (onbewuste) patronen?
- Hoe ga je om met de liefde?
- Wat betekent spiritualiteit voor jou?

Bestellen?

www.horoscoopboek.nl



Astropoort

www.astropoort.nl

Vertrouwenspartner voor antwoord, inzicht en advies

NL 0909-0506

90 cpm
Bel Credits 90 cpm

BE 0907-07383

Bel Credits 100 cpm
150 cpm max. 10 min

www.astropoort-online.nl

de pijnappelklier. Vanuit die hoedanigheid wordt de hoorn vergeleken met een vlamvend zwaard van initiatie in een spirituele leer. Verschillende bronnen beweren dat de Katharen het symbool van de eenhoorn adopteerden om de bloedlijn van Christus aan te geven die tevens in verband wordt gebracht met de graalmystiek. Wie met name in verholde boodschappen uit de oudheid geïnteresseerd is, kan dus extra alert zijn op andere aanwezige symbolieken bij het zien van een beeltenis van een eenhoorn.

Symbool van onkuisheid

Er is een relatie tussen de eenhoorn en de Bijbel. Eenhoorns komen er namelijk meerdere keren in voor, zo worden in de Statenvertaling in *Numeri* 23 en 24 Gods krachten vergeleken met die van de eenhoorn. In *The Legends of the Jews* (1909) plaatst auteur Louis Ginzberg de zogeheten Haggada op volgorde, mondeling verspreide Joods-Bijbelse vertellingen. In het hoofdstuk over de net uit het paradijs verdreven Adam, die voor het eerst met angst en beven toekijkt hoe de zon zakt, staat een zeer interessante passage. Adam, die de hele nacht met Eva had gehuild, offerde de volgende ochtend een eenhoorn aan God, op de plek waar later het altaar van Jeruzalem verrees. Een kentering ten aanzien van het magische aspect van de gehoornde paardachtigen ontstond waarschijnlijk op Bijbelse gronden. Daar waar de eenhoorn eerst bijzonder was en geneeskrachtig, veranderde het dier ineens in een representant van de duivel. In de Middeleeuwen zijn veel tapijtwerken gemaakt waarvan de gewezen draden als een stripverhaal het relaas vertellen over een eenhoorn die een maagd of de maagdelijke Maria bezwangert. Wellicht zijn die gedachten bij een flink aantal gelovigen in het verkeerde keelgat geschoten, want plots werd de magische, geneeskrachtige hoorn gezien als een duivelse fallus en een symbool van onkuisheid. Het dier dat eens zo zorgvuldig opgetekend werd in natuurboeken, veranderde zomaar in een fabelwezen dat nooit bestaan had.

Van Pegasus tot paard

Aan paarden worden al sinds mensenheugenis magische krachten toegekend. Het waren transportmiddelen van goden, profeten en engelen. De gevleugelde Pegasus van Poseidon, de achtbenige Sleipnir van Odin en de vlamme Haizum van aartsengel Gabriël zijn er voorbeelden van. Met name witte

paarden trokken godenwagens voort door de hemel en zijn in allerlei culturen beschreven. Zou het kunnen dat we over een evolutieproces spreken wanneer we de eenhoorn aanroeren? Bestonden er eerst door goden getemde gevleugelde paarden die vervolgens



De eenhoorn uitgewist?

Het portret van de vrouw met de eenhoorn is een schilderij van Raffaello Sanzio da Urbino (1483-1520) dat in de Galleria Borghese in Rome hangt en qua pose overeenkomsten vertoont met de bekende Mona Lisa. Kunsthistoricus Roberto Longhi onderzocht het kunstwerk en ontdekte dat het oorspronkelijke doek een eenhoorn jong bevatte dat bedekt was met verf. Is dit portret een symbool van hoe men naarstig trachtte de eenhoorn uit onze geschiedenis te laten verdwijnen?

veranderden in landdieren met klauwen? Kan het zo zijn dat die dieren uiteindelijk evolueerden tot schuwe eenhoorns waarvan nu het paard een overblijfsel is? Of betreft het hier verschillende soorten die zich met elkaar gekruist hebben? Is het een zeldzame, genetische mutatie die zich vroeger weleens bij paardachtigen voordeed?

En ja, er zijn duizenden mythische diersoorten beschreven, maar toch hebben we de eenhoorn omarmd. Eenieder die je vraagt een alicanto, garoeda, minotaurus of panotti te omschrijven, moet waarschijnlijk het antwoord schuldig blijven. Maar bij een eenhoorn hebben we direct een beeld. Tot halverwege de negentiende eeuw werd je nog niet voor gek verklaard als je geloofde in het bestaan van eenhoorns. Hoewel er vaak beweerd wordt dat er over deze dieren veel mythologische verhalen zijn geschreven, moet dat ontkend worden. De oude beschrijvingen van eenhoorns zijn juist vooral te vinden in historische natuurboeken waarin andere bestaande soorten ook zijn opgenomen. Hieruit blijkt dat deze gehoornde in voorbije tijden niet onder de fabeldieren werd geschaard. Een speurtocht op internet verduidelijkt dat wetenschappers menen dat er op de aarde 1,25 miljoen soorten dieren, planten en schimmels zijn ontdekt en dat het er inclusief allerlei ondersoorten meer dan 8,7 miljoen zijn. Kunnen we, op basis van deze gegevens, alle informatie uit de oudheid stellig of napratend afdoen als verzinsels en beweren dat er nooit eerder een gehoornd paardachtig wezen heeft geleefd? Het is niet ondenkbaar dat het een uitgestorven diersoort betreft, want juist doordat er geneeskraft wordt toegekend aan hoorns van dieren en bijzondere soorten nog steeds beschouwd worden als populaire jachttrofeeën, is vrij recent de westelijke zwarte neushoorn ook uitgestorven verklaard.

Een fabeldier of een uit de geschiedenis gewiste soort... *that's the question*. Als dierenliefhebber schuilt stiekem in mij de stille hoop om zo'n schaarse, schuwe eenhoorn toch eens een keertje in het écht te zien en ik hoop ook dat er ooit uit een opgraving blijkt dat ze daadwerkelijk bestonden. Dan moeten we als mensheid concluderen hoe stom we zijn geweest om zo'n bijzondere diersoort te laten uitsterven en kunnen we daaruit misschien lering trekken voor de toekomst. •